

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp over Erfgoedbeleid

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 16 juni 2025 heeft de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over Erfgoedbeleid, het antwoord vindt u onder de vraag:

- 1. De gemeenteraad heeft in 2003 al uitgesproken dat de Stelling van Den Helder moet worden gerestaureerd. Waarom is hier, meer dan twintig jaar later, nog steeds geen concrete uitvoering aan gegeven?**

Er is op meerdere vlakken uitvoering gegeven aan de uitspraak van de gemeenteraad. In 2003 heeft de gemeenteraad van Den Helder inderdaad de 'structuurvisie de stelling op herhaling' vastgesteld. Naar aanleiding van deze visie zijn in 2004 de bestemmingsplannen "De Stelling Midden 2004" en "De Stelling West 2004" vastgesteld om de herinrichting verder vorm te geven. Daarnaast werd op 17 december 2007 het zogenaamde Inrichtingsvoorstel vastgesteld, dat een verdere uitwerking van de structuurvisie vormde. Deze besluiten hebben geleid tot diverse restauratieprojecten binnen de Stelling, zoals de restauratie van Fort Westoever.

In aanloop naar de invoering van de Omgevingswet in 2024 is de Omgevingsvisie vastgesteld. De aspecten cultureel en gebouwd erfgoed komen daar in verschillende onderdelen in terug. Zo wordt in hoofdstuk 2 'Visiekaart & Centrale uitgangspunten' enkele uitgangspunten benoemd die ingaan op cultuur en erfgoed. Tevens is er een aparte deelvisie gemaakt in de vorm van Hoofdstuk 9 'Deelvisie Stelling Den Helder, Den Helder heeft de Stelling'. Het vaststellen van de omgevingsvisie zal leiden tot uitwerking in het Omgevingsplan. Op meerdere vlakken wordt gewerkt aan concreet beleid en activiteiten waarin het erfgoed een belangrijke (hoofd)rol speelt.

Op dit moment (2025) wordt er gewerkt aan een uitvoeringsplan voor het groenherstel en groenbeheer op de stelling. Waarin onderscheid wordt gemaakt wat er op korte termijn uitgevoerd kan worden (snoeiwerkzaamheden), en het toekomstplan voor de langere termijn waarbij gefaseerd de profilering en begroeiing van de dijklichamen wordt aangepakt.

Voor Fort Dirksz Admiraal wordt er samengewerkt met Defensie/RVB en is er een opdrachtverstrekking gedaan voor een cultuurhistorisch onderzoek bij Mooi Noord-Holland.

En loopt er een opdrachtselectie voor het afronden van een gedragen toekomstvisie en uitvoeringsagenda met concrete stappen, bij twee ontwerp bureaus, gebaseerd op eerder gemaakte visies en huidige inzichten.

2. Waarom is er sinds september 2023 geen enkel werkbezoek of inhoudelijke bijeenkomst met het erfgoedplatform georganiseerd, ondanks eerder gedane toezeggingen?

Deze bewering klopt niet. Op 16 september 2024 heeft uw raad de Startnotitie Erfgoedbeleidskader Den Helder vastgesteld. In lijn met deze startnotitie zijn er juist meerdere inhoudelijke bijeenkomsten van het erfgoedplatform georganiseerd, zoals op 15 januari en 17 maart van dit jaar.

Daarnaast is er een vragenlijst uitgezet op ingesprek.denhelder.nl die 262 keer is ingevuld. Op 9 mei 2025 is vervolgens in samenwerking met erfgoedorganisaties, Citymarketing en ondernemers een erfgoedmarkt georganiseerd om geïnteresseerden te informeren over erfgoed en met hen in gesprek te gaan over het erfgoedbeleid.

3. Waarom heeft het college niet gezorgd voor adequate vervanging bij de afwezigheid van de betrokken medewerker, zodat het erfgoedbeleid niet volledig stil komt te liggen?

De ontwikkeling van het erfgoedbeleidskader is een duidelijke wens en verantwoordelijkheid van de organisatie, waarvoor het college adequate vervanging organiseert. Ondanks beperkte aanwezigheid vanwege vakantie en onverwachte omstandigheden werken meerdere medewerkers aan ons erfgoed. Voor de beperkte aanwezigheid wordt momenteel gekeken naar een oplossing.

4. De gemeente spreekt regelmatig uit dat erfgoed belangrijk is. Hoe rijmt het college die uitspraak met het jarenlang uitblijven van actie, het niet doorgaan van bijeenkomsten, en het uitstellen van de beleidsnota erfgoed?

Het college onderstreept het belang van ons erfgoed. In eerder antwoorden is al genoemd hoe we als gemeente acties hebben ondernomen en bijeenkomsten hebben georganiseerd. De behandeling van het erfgoedbeleidskader staat geagendeerd voor de gemeenteraadsvergadering van 15 december 2025 en de commissievergadering van 1 december 2025. De behandeling van het bespreekdocument staat op de agenda voor 22 september 2025. Daarnaast blijven andere werkzaamheden rondom het erfgoed doorgaan, zoals onder andere:

- Vanuit de afdeling vastgoed wordt gewerkt aan het beheer, het onderhoud en de restauratie van meerdere gemeentelijke vastgoedobjecten met een erfgoed status.
- Op het gebied van vergunningen is onlangs een medewerker aangetrokken met als specialisatie monumenten.
- De Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit adviseert regelmatig in vooroverleg en tijdens het vergunningenproces op erfgoedgerelateerde initiatieven.
- Er wordt door specialisten gewerkt aan het opstellen van het omgevingsplan, waarin onder andere de omgang met het erfgoed een rol speelt.
- In oktober 2024 is het vernieuwde beleidskader toerisme vastgesteld door de gemeenteraad. Voor dit beleid is afstemming geweest met de adviseur erfgoed en erfgoed heeft een belangrijke rol in de speerpunten, de inzet en het uitvoeringsprogramma.

5. Wat gaat het college op korte termijn doen om het erfgoedbeleid wél voortvarend op te pakken, en wanneer kan de raad nu wél de behandeling van het erfgoeddocument verwachten?

Het college heeft recent nog, op 12 mei 2025, een beeldvormende avond over het erfgoedbeleidskader gehouden voor uw gemeenteraad. De behandeling van het erfgoedbeleidskader staat geagendeerd voor de gemeenteraadsvergadering van 15

december 2025 en de commissievergadering van 1 december 2025. De behandeling van het bespreekdocument staat op de agenda voor 22 september 2025.

- 6. Is het college bereid om nog deze zomer, eventueel samen met het Rijk, Heemschut, HHV en andere betrokken partijen, een werkbezoek te organiseren naar de forten Westoever, Erfprins, Harssens en de Stelling, om het belang van behoud en herstel concreet en zichtbaar te agenderen?**

Het is altijd goed om het belang van het behoud en herstel van de stelling onder de aandacht te brengen en hierin samenwerking te zoeken met andere partijen. De zomerperiode lijkt hiervoor niet de meest geschikte periode in verband met de vakanties.

- 7. Tot slot: het is inmiddels vijf over twaalf als het gaat om het behoud van ons erfgoed. Er is in het verleden genoeg gesproken. Wat ons betreft is het nu tijd voor concrete stappen. Zeggen dat erfgoed belangrijk is en ondertussen niets doen, is voor onze fractie onverkoopbaar, bent u dit met ons eens?**

Het college is het niet eens met de bewering dat het vijf over twaalf is voor het behoud van ons erfgoed. In de eerdere gegeven antwoorden kunt u de concrete stappen lezen die zijn gezet. Het behoud van ons erfgoed is zeer belangrijk. Om die reden wordt er op meerdere fronten hard gewerkt aan de omgang met erfgoed en het integraal opnemen en aanhaken van erfgoed op meerdere beleidsterreinen. Voor de totstandkoming van het erfgoedbeleid is participatie erg belangrijk. De afgelopen maanden is daar veel aandacht aan besteed. De verwerking van de uitkomsten van participatie is onderdeel van de totstandkoming van het inhoudelijke beleid.

Op dit moment zijn er ook positieve concrete ontwikkelingen, zoals onder andere:

- Uw raad heeft op 4 november 2024 structurele middelen vrijgemaakt in de begroting voor het beheer en onderhoud van delen van de Stelling en van Willemsoord. Het college werkt aan de doorontwikkeling van de organisatie van het beheer en de exploitatie van het erfgoed.
- Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan voor het groenherstel en -beheer aan de stelling. Zie vraag 1.
- Er wordt gewerkt aan een gedragen toekomstvisie en uitvoeringsagenda met concrete stappen voor Fort Dirksz Admiraal.
- Onlangs is de Ericaschool, Langevliet 58/60 voorgedragen als gemeentelijk monument in Julianadorp. Momenteel wordt er gewerkt aan een plan voor herbestemming.

Den Helder, 8 juli 2025.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris